

ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ВЧИНЕННЯ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНОЇ ПРИГОДИ В РАМКАХ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ТАКТИКИ

Огляд місця вчинення дорожньо-транспортної пригоди (далі – ДТП) є слідчою дією, яка потребує застосування тактичних прийомів. Тобто, із загальних тактичних прийомів притаманних слідчому огляду потрібно виділити спеціальні – для огляду місця події. Вони є важливим механізмом проведення слідчих (розшукових) та негласних (слідчих) розшукових дій, які в свою чергу є необхідними компонентом будь-якого досудового розслідування.

Такий огляд місця події є невідкладною слідчою дією, яка потребує негайного проведення. Це пояснюється тим, що вчинення ДТП має в більшості випадків динамічний, а не статичний характер. Тому негайне проведення огляду такого місця події виникає тому, що важливі сліди для розслідування такого кримінального правопорушення можуть бути знищені або пошкоджені. А це означає, що при проведенні огляду місця вчинення ДТП потрібна система тактичних прийомів, які допомогли б її спланувати та провести.

В залежності від характеру відображення на місці події застосовується своєрідний комплекс тактичних прийомів. В теорії криміналістики надано варіанти відображення, серед яких можна виділити наступні: якщо подія злочину має дійсне відображення, не має повного відображення, не знаходить свого явного відображення і має фальшиве відображення [1, с. 378].

Як показує практика, найчастіше при вчиненні ДТП виникає перших два варіанта відображення [2, с. 140]. Хотілося виокремити та проаналізувати перший варіант такого відображення, а саме якщо подія злочину має дійсне відображення. При такій ситуації характерна така система тактичних прийомів:

- зіставлення первісних даних і обстановки місця події з метою виявлення слідів злочину. Я вважаю, що він є необхідним прийомом, оскільки допомагає частково відобразити картину ДТП. А це, в свою чергу, допоможе встановити характер такої події, обставини та дії осіб, які призвели до вчинення ДТП. Зіставлення є взаємопов'язаним з тактичним прийомом, який має назву аналіз окремих слідів на місці події;

- аналіз окремих слідів на місці події, на мою думку, є особливо цінним тактичним прийомом. Він допомагає встановити причинний зв'язок між слідами, які виникли при вчиненні ДТП. Аналіз окремих слідів дозволяє встановити якісно важливі характеристики таких доказів (належність та допустимість), що призвели до: виявлення нових, спростування та (або) підтвердження правомірності «існуючих доказів»;

- моделювання події, що відбулася. Такий тактичний прийом допомагає встановити ступінь імовірності, дозволяє уявити предмет аналізу (місце вчинення ДТП) і встановити важливі обставини у провадженні. Тому, моделювання і аналіз є частинами тактики огляду місця події, які повинні перебувати у сукупності. Моделювання допомагає у встановленні нових фактів або подоланні певних невідповідностей.

З вищезазначеного можна прослідкувати, що тактичні прийоми є основою проведення огляду місця вчинення ДТП. Слідчі, перед тим як проводити огляд такого місця, повинні попередньо здійснити планування. Оскільки, без нього буде виникати багато питань, які потім будуть ставити під сумнів доцільність проведення такої дії. Тобто, конкретну систему тактичних прийомів потрібно використовувати для конкретної ситуації відображення. Тому я вважаю, що для слідчого огляду місця вчинення ДТП також потрібно скласти короткий план підготовки.

Ще однією практичною проблемою огляду місця вчинення ДТП є швидкість його проведення [3, с. 305]. За загальним правилом, такий огляд проводиться негайно після отримання повідомлення про ДТП. Проте не завжди це є так. Така терміновість пояснюється тим, що сліди мають здатність зникати або знищуватися заінтересованими особами. Тому,

потрібно провести певні організаційні зміни у правоохоронній діяльності, які б були спрямовані на покращення системи реагування на повідомлення про вчинення ДТП.

Список використаних джерел:

1. Криміналістика: Підручник / Кол. авт.: В. Ю. Шепітько, В. О. Коновалова, В. А. Журавель та ін. / За ред. проф. В. Ю. Шепітька. – 4-те вид., перероб. і доп. – Х. : Право, 2008. – 464 с.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України: прийнятий Верховною Радою України Законом №4651-VI від 13.04.2012 р. станом на 15 травня 2013 року. – Х. : Право, 2013. – 344 с.
3. Пархомчук М. А. Особливості огляду місця вчинення дорожньо-транспортної пригоди / М.А. Пархомчук, С. С. Данілін // Криміналістичний вісник. - №2(20). – (Інтернет ресурс). – 2013.